

WAGNERIANA CATALANA Nº 30 ANY 2009

TEMA 2: ANÀLISI DE LA SEVA OBRA EN GENERAL: MUSICÒLEG,
DRAMATURG, POLÍTIC...

TÍTOL: **L'ART I LA REVOLUCIÓ, COMENTARI CRÍTIC**

AUTOR: *Adrià Gual*

Ricard Wagner, qualifica de crida l'escrit que va llençar a la publicitat el 1849, sota el, títol de L'art i la revolució, o sia, en els mateixos moments que prengué part personal en els esdeveniments de Dresde, dels quals pogué fer-se escàpol mercés a Liszt, que li procurà la manera de passar a Suïssa.

No tractem pas d'esbrinar punt per punt aquell treball del gran músic-poeta alemany, el contingut del qual ens mostra la seva personalitat com cap d'altre dels aspectes teòrics i doctrinals que va publicar en el transcurs de les seves extraordinàries activitats.

Cada paràgraf de l'escrit, conté una profecia ; cada paraula un abrandament, quan no una, lliçó del passat, a servei, no tan sols del seu moment, sinó de l'esdevenidor. Car, és quan són mirades en conjunt, que les coses poden ésser apreciades amb tota la seva magnificència.

Heus ací el cas de l'obra wagneriana, perfectament sintetitzat en el treball que ens ocupa, talment rublert d'inquietuts, i de revoltes interiors, que havien de plasmar-se en bellesa pura i, com a tal, constructiva.

En *L'Art i La Revolució*, Wagner s'anticipa sereníssimament als esdeveniments de prop un segle. Davall els temorencs per la sort d'un *art* enrutinat, i, a les resultes de convulsions previstes, en relació a les nobles aspiracions del poble, diu :

«... Doncs, justament la tasca de l'art és mostrar en aquesta aspiració social la seva significació més noble, i assenyalar-li la vertadera direcció. De l' estat

de barbarie civilitzada en que avui es troba l'art veritable, no podrà pas redreçar-se i assolir la seva dignitat, sinó és dut a coll del nostre gran moviment social; amb ell té igualtat de fi, i ambdós podran així assolir-la, si la reconèixen com a llur fi comú. Aquesta fi és l'home fort i bell: la Revolució li donarà la força, i l' Art li donarà la Bellesa.»

El sentit revolucionari, dintre la fórmula artística de Ricard Wagner, podem dir que es troba contingut sencer en aquest punt, o sia en l'exaltació de la perfecció humana, com una rèplica incontrovertible i fulminant enfront l'hipocresia de les falses comprensions emotives, i del menyspreu dels potentats orbs de sensibilitat, en relació de l'artista creador, poderós, i amant d'avançar damunt els camins de la prosperitat humana.

Qui podrà mai dubtar de què hi ha de revolta d'esperit en tots els personatges sortits de la seva força creadora?

Arrencats tots ells de la llegenda, on descubreix la *bellesa*, ens els mostra encarats amb aspiració de perfeccions afins a l'home actual per on descubreix i posa de manifest la *força* de la llegenda en menysprear l'artifici per tal de copsar-ne el profund sentit humà, a l'ensem que se'l fa seu per a moldejar-lo a envistes d'una futura perfecció col·lectiva.

La majoria dels seus herois són un cant a la fortitud i a la bellesa, com protesta dels caminadors vergonyants, tant corrents en les col·lectivitats avesades a l'*anar passant*.

O bé un **Cavaller del cigne**, que trenca llances en pro de l'inocència; o un **Tannhäuser** fluctuant entre l'amor i la temptació, com un desviament de la bellesa natural; quan no un **Hans Sachs**, tot domini, bonesa i serenor paternal, fruit de la filosofia i la poesia popular, o bé un **Tristany i Isolda**, entre la consciència i l'emparament redimits per la mort.

En tots hi trobem la déu provinent de la protesta nascuda de la incomprensió, que fou en el fons el llevar del seu sentit profundament revolucionari, i per tant el basament de la seva obra formidable.

I és que en el fons de tot l'artista, quan ho és del cert, hi cobeja el caient de revolta, pastat amb llevat d'intim contentament per la tasca acomplerta, i de persistent amargor per les incomprensions que l'envolten.

“*L'Art i la Revolució*” de Ricard Wagner; és talment el guant llençat a tots els

adormiments que han retrassat les prosperitats humanes. Ell parla de l'art, del seu art, però com tot home acaparador i engrapador d'homes per la força de la seva convicció innata, en parlar del seu art parla, teoritza i profetitza damunt la sort dels homes.

Per tal de concretar damunt els punts de vista de *“L'Art i la Revolució”* del mestre de Bayreuth, en el que comporta de rapidíssima revisió com aquesta, n'hi haurà prou en reproduir, encara, un dels fragments d'aquell treball, quan diu: *“Si per l'home lliure del pervindre, el guany de subsistència deixa d'ésser l'objectiu de la vida, i ans al contrari, mena a la pràctica d'una nova fe, o més ben dit, convicció, aquest guany de la subsistència, és garantia per a tothom de bescanvi d'una activitat natural i proporciona; en una paraula, si la indústria deixa de ser nostra tirana per devindre nostra serventa, aleshores posarem la finalitat de la vida en la joia de viure i ens esforçarem a donar als nostres fills, mitjançant una educació convenient, l'aptitud i la fortalesa necessàries pel millor gaudiment del mateix. L'educació, basada en en l'exercici de força i en el culte de la beutat corporal devindrà purament artística per la nostra inalterable amor als fills, i per la nostra alegria de veure la prosperitat de llur bellesa. Així tothom, en un o altre aspecte, serà un veritable artista”.*

Ben reflexionat tot el que venim d'exposar, servirà per a posar més en evidència, encara, la magnitud, la transcendència i la meravellosa visió anticipada de les evolucions socials, copsada per un home excepcional, que assenjala un moment de la història de l'esforç humà.

Adrià Gual

Revista de Ràdio Barcelona